ذخایر استراتژیک در راه بازار

آغاز جنگ نفتی میان آمریکا و اوپک پلاس

ایمان ربیعی

حالا نفت به خطی پررنگ میان امریکا و شریک دیروزش تبدیل شده است، به نظر می‌رسد در آخرین سال‌های حیات نفت در زمین به عنوان اصلی‌ترین منبع تأمین انرژی، اتفاقاتی مهم در جریان است.

برخی پژوهش‌گران می‌گویند شاید این آخرین جنگ نفتی باشد که در گرفته است. حتی میان مصرف کنندگان بزرگ و تولید کنندگان عمده. ماجرا اما از کجا آغاز شد؟

پس از اینکه قیمت نفت خام به بالاترین حد خود در هفت سال گذشته رسید، ایالات متحده آمریکا از دیگر مصرف کنندگان خواست تا ذخایر خود را آزادسازی کنند؛ هند آخرین مصرف کننده‌ای است که به فکر آزادسازی ذخایر خود افتاده است.

آزادسازی ذخایر از سوی ایالات متحده آمریکا، ژاپن، چین و هند با هدف کاهش تهدید تورمی ناشی از افزایش هزینه‌های انرژی صورت می‌گیرد.

رئیس جمهور آمریکا به دنبال بالا رفتن قیمت بنزین در کشور و کاهش نرخ محبوبیت خود، از چین، هند، کره جنوبی و ژاپن درخواست کرد که به‌طور هماهنگ از ذخایر نفتی خود برداشت کنند.

کاخ سفید چندین بار تولیدکنندگان اوپک را برای افزایش عرضه نفت تحت فشار قرار داده است. ائتلاف اوپک پلاس در دوم دسامبر اجلاسی جهت تصمیم‌گیری در مورد روند افزایش تولید برگزار می‌کند.

به نظر می‌رسد اگر چهار کشور بزرگ مصرف کننده جهان به عرضه هماهنگ ذخایر استراتژیک نفت خود ادامه دهند، ممکن است اوپک و متحدانش برنامه‌های احیای عرضه نفت را مورد ارزیابی مجدد قرار دهند.

این اقدام احتمالی چهار مصرف کننده بزرگ نفت را مقابل ائتلاف اوپک پلاس به رهبری عربستان سعودی و روسیه قرار می‌دهد. هلیما کرافت، استراتژیست ارشد کالا معتقد است: «چنین حرکتی به طور بالقوه ریسک جنگ نفتی را افزایش می‌دهد و می‌تواند تنش‌های جدیدی را در روابط دوجانبه بین واشنگتن و ریاض ایجاد کند.»

تلویزیون آساهی ژاپن گزارش داد که توکیو در حال آماده شدن برای آزادسازی نفت خام از ذخایر ملی خود است. فومیو کیشیدا، نخست‌وزیر ژاپن گفته بود که دولت او با هماهنگی با کشورهامانند ایالات متحده، آزادسازی ذخایر را بررسی می‌کند، مقامات هندی نیز روز دوشنبه گفتند که در حال بررسی اقدام مشابهی هستند.

هشدار اوپک پلاس به مصرف کنندگان

این اقدام آمریکا البته با واکنش تندی از سوی کشورهای عضو اوپک پلاس روبرو شده است. اوپک پلاس سازمانی فراتر از اوپک محسوب می‌شود. اوپک پلاس یک کارتل نفتی متشکل از مجموع کشورهای عضو اوپک و کشورهای غیرعضو اوپک است که هر دو گروه تولید کننده نفت بوده و در بازار جهانی نفت به ایفای نقش می‌پردازند. در حقیقت مشورت و سیاست‌گذاری مشترک میان ۱۰ کشور تولید کننده نفت از جمله روسیه در کنار ۱۳ عضو اوپک، به اوپک پلاس شهرت یافته است. اوپک پلاس به قصد همراهی تولیدکنندگانی مثل روسیه، مکزیک، جمهوری آذربایجان، بحرین، سودان، سودان جنوبی، مالزی و عمان با سازمان کشورهای صادر کننده نفت، اوپک در تنظیم بازار شکل گرفته است. این ائتلاف صرفا برای کاهش تولید نیست بلکه دقیق‌ترین عبارت شاید تعیین سیاستی مشترک در تنظیم بازار است.

در چنین شرایطی اوپک پلاس به ژاپن، آمریکا، چین و کره جنوبی هشدار جدی داد که در صورت آزادسازی میلیون‌ها بشکه نفت از محل ذخایر استراتژیک خود، واکنش مناسبی نشان خواهد داد که احتمالا روند افزایش تولید را کندتر خواهد کرد. هرچند اوپک پلاس به رقم خاصی اشاره نکرد اما احتمالا برنامه خود برای افزایش تولید را کندتر خواهد کرد تا بشکه‌های اضافی که به بازار اضافه خواهد شد، جبران شود.

چه خواهد شد؟

تاریخ نشان داده است که اعضای اوپک پلاس تمایل دارند هر کاری انجام دهند تا سهم‌شان در بازار حفظ شود. البته در این میان از رقابت داخلی در این سامان نیز نباید غفلت کرد. پیش از این عربستان و روسیه وارد جنگی پنهانی برای افزایش تولید شدند اما در نهایت با شیوع کرونا، مجبور شدند به واسطه‌ی کاهش تقاضا، حجم عرضه را دستخوش تغییر کنند. کشورهای تولید کننده نفت غیرعضو اوپک، روسیه، مکزیک، جمهوری آذربایجان، بحرین، سودان، سودان جنوبی، مالزی، قزاقستان، برونئی، و عمان، اوپک پلاس نامیده می‌شوند. اوپک پلاس با هدف همراهی دیگر تولید کنندگان نفت با اوپک، در تنظیم بازار و کنترل قیمت‌ها شکل گرفته است. کشورهای الجزایر، ایران، عراق، کویت، لیبی، نیجریه، قطر، عربستان سعودی، امارات متحده عربی، اکوادور، آنگولا، ونزوئلا و کنگو نیز به عنوان تولید کننده نفت، اوپک را تشکیل داده‌اند. رؤسای جمهور آمریکا ۳ بار مجوز برداشت از ذخایر استراتژیک این کشور را صادر کرده‌اند که جدیدترین آن‌ها مربوط به ۲۰۱۱ طی جنگ لیبی می‌شود. یک بار هم در ۱۹۹۱ در بحبوحه جنگ خلیج فارس و یک بار طی طوفان کاترینا در ۲۰۰۵، از این ذخایر برداشت شده بود.

پس از اینکه قیمت نفت خام به بالاترین حد خود در هفت سال گذشته رسید، ایالات متحده آمریکا از دیگر مصرف کنندگان خواست تا ذخایر خود را آزادسازی کنند

طبق قوانین برداشت از ذخایر استراتژیک، شرکت‌های نفتی می‌توانند نفت خام را از این ذخایر وام بگیرند و بعد آن را برگردانند و یا محصولات پالایش شده نفتی به‌علاوه سود آن را بازگردانند. سازمان کشورهای صادر کننده نفت و متحدانش در ۲ دسامبر برای بررسی افزایش تولید چهارصد هزار بشکه در روز در ژانویه تشکیل جلسه خواهند داد. نکته اما اینجاست که محاسبات و مناسبات بازار جهانی نفت بار دیگر تحت تاثیر همه‌گیری کرونا در حال تغییر است چرا که شعله‌های همه‌گیری کرونا در آلمان و اتریش و دیگر کشورهای اروپایی می‌تواند زمینه را برای کاهش دوباره تقاضای نفت مهیا می‌کند. این اتفاق البته می‌تواند کمی بازار نفت را مهار کرده تورم جهانی در اثر شدید قیمت انرژی و مواد غذایی را تخفیف دهد اما در نهایت این تکنولوژی روز جهان است که حجم وابستگی به نفت را کم کرده و به زودی معادلات انرژی در جهان را دستخوش تغییر می‌کند. به عبارت دیگر این تکنولوژی است که عبور از عصر نفت را فراهم می‌کند و اوپک و اوپک پلاس باید همسو با مصرف کنندگان مهیای خروج از دوران سلطه نفت باشند.

برخی کارشناسان معتقدند پایان نفت بسیار نزدیک است و یک دهه آینده جهان تغییراتی چشمگیری را تجربه خواهد کرد.

خبر

یک مسئول در وزارت جهاد کشاورزی:

عاملان ذبح دام مولد تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند

معاون امور تولیدات دامی وزارت جهاد کشاورزی گفت: در چند کشتارگاه، ذبح دام‌های مولد اثبات شده که با توجه به ممنوعیت این موضوع، افراد خاطی شناسایی شده و تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

به گزارش توسعه ایرانی از وزارت جهاد کشاورزی، «حسین دماوندی‌نژاد» با بیان اینکه ذبح دام‌های مولد به هیچ عنوان پذیرفتنی نیست، افزود: در دستورالعمل‌های متعددی به کشتارگاه‌ها و صاحبان دام ابلاغ شده که کشتار دام مولد ممنوع است.

معاون امور تولیدات دامی وزارت جهاد کشاورزی اظهار داشت: از دیروز که تصاویر ذبح دام‌های مولد در کشتارگاه منتشر شد، بلافاصله وزارت جهاد کشاورزی نسبت به این موضوع واکنش نشان داد، متاسفانه در چند کشتارگاه کشور کشتار دام‌های مولد صورت می‌پذیرد که با توجه به ممنوعیت این موضوع افراد خاطی شناسایی شده و با آن‌ها برخورد قانونی صورت می‌گیرد.

تخصیص ۲۰۰ هزار تن جو مازاد بر برنامه برای دام‌های عشایری و روستایی

دماوندی نژاد گفت: خشکسالی امسال در ۴۰ سال گذشته بی‌سابقه است و با توجه به اینکه دام‌های روستایی سبک وابسته به مراتع هستند حفظ دام عشایر دشوار شده و به برنامه‌های حمایتی نیاز دارد. وی ادامه داد: در همین راستا مقرر شد کمیته ساماندهی دام‌های مولد در ۳۲ استان تشکیل شود که وظیفه این کمیته شناسایی و معرفی دام‌های مولد هر استان به سازمان‌های جهاد کشاورزی استان‌هاست.

وی افزود: ۲۰۰ هزار تن جو مازاد بر برنامه‌های جاری برای دام‌های روستایی و عشایر تخصیص داده شده تا به این ترتیب امکان حفظ دام‌های مولد برای دامداران فراهم شود.

معاون وزیر جهاد کشاورزی گفت: اگر نیازی مازاد بر این مقدار وجود داشته باشد از سوی وزارت جهاد کشاورزی تامین خواهد شد.

دماوندی نژاد ادامه داد: از سوی دیگر دو اقدام دیگر داریم که اولی خرید حمایتی دام سبک و دیگری صادرات دام مازاد عشایر است به این ترتیب شرکت پشتیبانی امور دام، دام سبک عشایر را با قیمت ۶۲ هزار تومان و دام سنگین را با قیمت ۵۹ هزار تومان از عشایر خریداری می‌کند که این مبالغ فراتر از میزان نرخ دام در بازار است.

وی افزود: دام‌های خریداری شده در تامین ذخایر استراتژیک کشور استفاده می‌شود.

مشکل نهاده‌های دامی حمل و نقل است نه کمبود

دماوندی نژاد افزود: هیچ کمبودی در تامین نهاده‌های دامی وجود ندارد و تنها مشکل بحث حمل و نقل از بنادر به استان‌هاست که تا حدودی مرتفع شده و حل مشکلات در این حوزه همچنان در دست پیگیری است. وی گفت: در مهر ماه امسال ۵۰۰ هزار تن نهاده علاوه بر برنامه توزیعی وارد کشور شد تا کمبودی در این خصوص وجود نداشته باشد. همچنین به دامداران و مرغداران اطمینان می‌دهیم که برای تامین نهاده آن‌ها هیچ مشکلی نیست.

سه هزار تن نهاده‌های مسموم مانده در گمرک معدوم می‌شوند

معاون وزیر جهاد کشاورزی افزود: در سنوات گذشته سه هزار تن نهاده‌های دامی وارد کشور شده که به لحاظ بهداشتی تایید نشده و این نهاده‌ها معدوم خواهند شد.

دماوندی نژاد گفت: این نهاده‌ها مربوط به بخش خصوصی است و زمانی وارد کشور شده که هنوز استفاده از ارز دولتی مصوب نشده بود.

به تازگی به دلیل کمبود علوفه دامی بخشی از دام‌های مولد (آبستن) وارد کشتارگاه‌ها می‌شوند.

در حالی که این اقدام برابر ماده ۱۰ آئین نامه اجرایی ماده ۱۸ قانون سازمان دامپزشکی کشور، کشتار میش، گاو و گاومیش آبستن ممنوع است.

این در حالیست که چندی پیش دماوندی نژاد معاون امور تولیدات دامی وزارت جهاد کشاورزی اعلام کرده بود ماهانه یک میلیون و ۸۰۰ هزار تن جو، ذرت و کنجاله برای حمایت از دامداران توزیع می‌شود.

براساس آمارها ماهانه ۹۰۰ هزار تن ذرت، ۵۰۰ هزار تن جو و ۴۰۰ هزار تن کنجاله سویا برای بخش دام صنعتی، طیور صنعتی، دام روستایی و عشایری توزیع شده است.

یک استاد دانشگاه:

هم استان‌های کم آب و هم پرآب تنش آبی دارند

استاد دانشگاه شهید چمران اهواز گفت: مقدار آب شیرین قابل استحصال نسبت به میزان تاریخی خود که ۱۳۵ میلیارد متر مکعب بوده به ۱۰۰ میلیارد متر مکعب کاهش یافت، گفت: در دنیا روی ۴۰ درصد آورد حساب می‌کنند، اکنون در کشور ما درصد استفاده از منابع شیرین قابل استحصال بیش از ۹۰ درصد بوده و به رقم صددرصد نزدیک می‌شویم.

مهدی قمشی در گفت‌وگو با ایلنا، درباره دلایل بروز مشکلات آبی در استان‌های مختلف کشور اظهار داشت: متاسفانه در ۲۰ سال گذشته در کشور مقدار آب شیرین قابل استحصال نسبت به میزان تاریخی خود که ۱۳۵ میلیارد متر مکعب بوده به ۱۰۰ میلیارد متر مکعب کاهش یافته برخی این روند را به می‌کنند، اکنون در کشور ما درصد استفاده از منابع شیرین قابل استحصال بیش از ۹۰ درصد بوده و به رقم صددرصد نزدیک می‌شویم. یعنی آن میزان آب هم که استفاده نمی‌شود سیلاب‌هایی است که از دسترس خارج می‌شود. در حالی که اگر مبنا هم متوسط تاریخی در نظر گرفته می‌شد و ۶۰ درصد آب در بخش‌های توسعه‌ای مثل شرب بهداشت، صنعت و کشاورزی ملاک استفاده قرار می‌گرفت در این زمان که دچار کمبود بارش هستیم مشکلی پیش نمی‌آمد، ولی مدیریت منابع آب به حدی اشتباه بوده که با یک خشکی و مسئله هیدرولوژیکی و تغییرات مختصر اقلیمی تنش به مردم سرایت می‌کند و بخش‌های مختلف شرب، کشاورزی و صنعت درگیر می‌شوند.

خشکسالی هیدرولیژیکی، برخی تغییر اقلیم و برخی به سوءمدیریت نسبت می‌دهند. در هر حال متوسط آب شیرین که سالانه به صورت نزولات می‌توانیم دسترسی داشته باشیم کاهش یافته که البته بیشتر سوءمدیریت منابع آب تاثیر داشته است.

وی با اشاره به اقدامات غیرعلمی در تخصیص آب به بخش‌های مختلف افزود: ما برای تخصیص حقابه برای حقابه صددرصد روی آورد متوسط حساب می‌کنیم در حالی که معمولا در دنیا روی ۴۰ درصد آورد حساب می‌کنند.

استاد دانشگاه شهید چمران اهواز گفت: اگر با منابع آب شیرین و قابل استحصال اصولی و علمی برخورد می‌کردیم و اجازه حقابه بیش از ۶۰ درصد میزان آورد را نمی‌دادیم، دچار این مشکل نمی‌شدیم، تالاب‌ها خشک نمی‌شدند، رودخانه‌های پایین‌دست دچار آسیب نمی‌شدند و نه نفوذ آب شور دریا را در کارون داشتیم و نه مسائل زیست محیطی.

قمشی با بیان اینکه هر استان باید متناسب با آب شیرین قابل استحصال خود برنامه‌ریزی کشاورزی و صنعتی داشته باشد، ادامه داد: اکنون در خوزستان ۳ میلیون هکتار زمین کشت آبی داریم در حالی که توان زیر کشت بردن بیش از یک میلیون هکتار را ندارد.

خبر اقتصادی

میر کاظمی:

به جای افزایش حقوق‌ها، قدرت خرید مردم را افزایش می‌دهیم

رئیس سازمان برنامه و بودجه با بیان این که دولت به جای افزایش غیرواقعی حقوق، قدرت خرید مردم را افزایش می دهد گفت: این روش بهتر از آن است که ۲۰ درصد حقوق را بالا ببرند و ۳۰ درصد بر تورم کشور افزودند.

مسعود میر کاظمی در نشست هم‌اندیشی لایحه بودجه ۱۴۰۱ گفت: سیاست قطعی دولت اصلاح ساختار بودجه بر اساس دستورات مقام معظم رهبری و اسناد بالادستی و تمرکززدایی است؛ با این سیاست‌ها اختیارات استانداران به ویژه در منابع مالی، رشد قابل ملاحظه‌ای خواهد داشت اما آنها باید در قبال این اختیار نسبت به شاخص‌های کلان اقتصادی حوزه خود پاسخگو باشند. وی افزود: در گذشته زیرساخت‌های متعددی در کشور ایجاد شده اما نتیجه، شده رشد نامتوازن مناطق و البته وضعیت بد شاخص‌های کلان اقتصادی؛ در بودجه ۱۴۰۱ بر رشد اقتصادی تمرکز شده است؛ طرح‌هایی که باعث ایجاد رشد می‌شوند در زیر بخش‌های مختلف تا سطح شهرستان شناسایی شده اند اجرای این طرح‌ها در دستور کار دولت و استانداران قرار می‌گیرد.

چرا کاغذ روزنامه کمیاب شد؟

رئیس اتحادیه فروشندگان کاغذ و مقوا از تعطیلی کارخانه چوب و کاغذ مازندران خبر داد و علت کمبود کاغذ روزنامه را همین مسئله عنوان کرد. احمد شریفان در گفت‌وگو با ایسنا، تصریح کرد: علت تعطیلی این کارخانه مدیریت غلط، لابی گری و بهانه‌های واهی است. به گفته وی، مصرف سالانه کاغذ روزنامه در کشور حدود ۳۰ هزار تن است، اما کارخانه چوب و کاغذ مازندران ظرفیت تولید سالانه ۶۰ هزار تن کاغذ روزنامه را دارد و می‌تواند نیاز خاورمیانه را تامین کند. یادآور می‌شود در روزهای اخیر گزارش‌هایی از گرانی و کمبود کاغذ روزنامه منتشر شده است.

اعلام سه روش برای ضمانت وام

توسعه ایرانی – مدیرکل روابط عمومی بانک مرکزی با بیان این که بانک‌ها در پرداخت وام از دواج نباید سختگیری کنند در مورد ضامن نوشت: یا اعتبارسنجی یا یک ضامن و سفته یا سهم فرد از حساب یارانه‌ها.

مصطفی قمری وفا در فضای مجازی نوشت: بند الف تبصره ۱۶ قانون بودجه: بانک‌های عمل موظف به پرداخت تسهیلات قرض‌الحسنه ازدواج هستند و به صورت ماهانه نیز تعداد تسهیلات پرداختی و افراد در نوبت دریافت را اعلام کنند.

ضمانت این وام‌ها: یا اعتبارسنجی یا یک ضامن و سفته یا سهم فرد از حساب یارانه‌ها.

وزیر نفت:

منتظر نتیجه مذاکرات نیستیم

وزیر نفت با بیان اینکه لحظه‌ای در تولید و تأمین انرژی و امنیت انرژی کشور کوتاهی نمی کنیم، گفت: ماه‌های آینده در بخش صادرات نفت خام و میعانات گازی توفیق‌های بیشتری حاصل می‌شود.

جوادا وجی تصریح کرد: در این چند سال اخیر هم دشمن برنامه‌ریزی کرد که با تحریم‌های فلج‌کننده که بیشتر صنعت نفت را هدف گرفته بود، این صنعت را با مشکل روبه‌رو کند که موفق نشد و روز به روز این صنعت شکوفاتر شده و توفیق‌های خوبی نیز در بحث صادرات نفت اتفاق افتاده است.

وزیر نفت اعلام کرد: تولید، پالایش نفت و گاز و بهره‌برداری از میدان‌ها، امضای قراردادها و دور زدن تحریم‌ها، شناسایی و استفاده از همه ظرفیت‌ها برای صادرات نفت و میعانات گازی و فرآورده‌ها به عهده ما کارکنان صنعت نفت است و امنیت دریا تا مقاصدی که ما برنامه‌ریزی کرده‌ایم به عهده شما عزیزان نیروهای مسلح چه در ارتش و چه در سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، به‌ویژه نیروهای دریایی که الحق و انصاف که خوش درخشیدند و کارنامه خوبی را در این چند سال رقم زده‌اند. او جی گفت: ما منتظر نتیجه مذاکرات، تصمیم‌ها و روابط دیپلماسی نیستیم.